

OVTTASDOAIBMAN

RUOVTTUBUOHCCEDIVŠŠU HÁSTALUSAT
JOHTTISÁMEPASIEANTTAIGUIN

June Brita Eira, Universitetslektor, UiT, Norges Arktiske
Universitet

DUOGÁŠ

- Mu bargoduogáš Guovdageainnu suohkanis
- Buohccedikšu boaittobealde báikkiin sámi servvodagain
- Ovttasdoaibman – miellagiddevaš fáтта
- Johttisápmelaš pasieantan, čuovvu árbevieru
- Johttisápmelačča ruoktu
- Láhkavuodđu
- Vuogádatmáilbmi ja eallinmáilbmi
(systemverden – livsverden)

ULBMIL, ČUOLBMA JA VUOHKI

- Háhkát ođđa máhtu
- Vuogadaga gávdnat suohkaniidda ávkin.
- «Makkár hástalusaid deaivida ruovttubálvalus go juolluda dearvvašvuoda- ja fuolahusbálvalusaid johttisápmelaččaide geat bohtet geasseorohahkii?»
- Geasseorohatsuohkan Davvi-Norggas .
- Oassevaldit jearahallamis.
- Dutkanjearaldagat ovttasdoaimmama birra, ohcamiid birra ja makkár bealit váikkuhit juolludanmearrádusa.

ULBMIL, ČUOLBMA JA VUOHKI

- Váldogažaldagat ledje:
- 1) Lei go ovttasdoaibman ja movt gulahalle dálvesuohkaniin,
- 2) Makkár bálvalusaid geasseorohatsuohkan fálai, ja
- 3) Mat ledje dat váldohástalusat maid dearvvašvuodabargit muosáhedje.

GÁVDNOSAT

Sámi pasieanttat eai ožžon álo daid bálvalusaid maid sii dárbbášedje:

- Dálvesuohkana ja geassesuohkana váilevaš ovttasdoaibmama geažil
- Váttis beassat geassevissui
- Geasseviesus ii lean dat standárda maid ruovttubálvalusa buohccedivššárat vurde.
- Buohccedivššárat doaimmahedje iešguđetlágan dearvvašvuoda- ja fuolahusbálvalusaid
- Dássetvuohhta duohta bálvalusfálaldagas ja vuordámušaid gaskkas

LOAHPPABOARDUS

- Váilevaš bealit Norgga láhkavuogádagas
- ILO-konvenšuvnna nr 169 ii leat árvu dearvvašvuodasuoorggi lágaide ja lámkaásahusaide
- Ovttasdoaiman suohkaniid gaskka ferte maiddái lámkageatnegahttot
- DGT (IKT)-reaidut ovdánahttot vai ovttasdoaiman lea vejolaš

LIIGEBODUŠ

- Fágaartihkal Sykepleien.no
- Boazosápmelaččain leat dikšo- ja fuolahusdárbbut guovtti suohkanis
- <https://sykepleien.no/fag/2022/01/reindriftssamer-har-pleie-og-omsorgsbehov-i-kommuner>